

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби України
з питань безпечності харчових
продуктів та захисту споживачів
від 30 квітня 2024 року № 250

ПОЛОЖЕННЯ

про Департамент фітосанітарної безпеки та контролю в рослинництві Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Департамент фітосанітарної безпеки та контролю в рослинництві (далі – Департамент) є самостійним структурним підрозділом Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба).

1.2. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України: «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про карантин рослин», «Про захист рослин», «Про пестициди і агрохімікати», «Про насіння і садівний матеріал», «Про охорону прав на сорти рослин», «Про зерно та ринок зерна в Україні», «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про адміністративні послуги», «Про адміністративну процедуру», іншими законами України, міжнародними договорами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції України та законів України, актами Кабінету Міністрів України, Положенням про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2015 р. № 667, іншими нормативно-правовими актами, наказами Держпродспоживслужби, а також цим Положенням.

1.3. Призначення, переведення та звільнення з посади працівників Департаменту здійснюється Головою Держпродспоживслужби в установленому законодавством порядку.

1.4. Положення про Департамент та положення про структурні підрозділи Департаменту затверджуються наказом Держпродспоживслужби.

1.5. Посадові інструкції працівників Департаменту розробляються відповідно до вимог законодавства про державну службу.

1.6. Директор Департаменту за необхідності вносить пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Положення про Департамент та до положень про структурні підрозділи Департаменту, які затверджуються наказом Держпродспоживслужби.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ

2.1. Забезпечення реалізації державної політики у сферах:

2.1.1. Карантину та захисту рослин.

2.1.2. Охорони прав на сорти рослин.

2.1.3. Насінництва та розсадництва.

2.1.4. Якості зерна та продуктів його переробки.

2.1.5. Державного нагляду (контролю) у сфері за додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

2.2. Забезпечення координації заходів щодо:

2.2.1. Запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів на території України.

2.2.2. Виявлення, локалізації і ліквідації регульованих шкідливих організмів.

2.2.3. Нагляду (обстеження, моніторингу), спостереження за фітосанітарним станом відповідно до законів України «Про карантин рослин» та «Про захист рослин».

2.2.4. Здійснення державного контролю за виконанням фітосанітарних заходів.

2.2.5. Запобігання масовому розмноженню та поширенню шкідливих організмів.

2.2.6. Проведення обстежень сільськогосподарських та інших угідь, посівів, насаджень, рослинності закритого ґрунту, розробки прогнозів, виявлення і своєчасного інформування про наявність і розвиток шкідників та хвороб рослин.

2.3. Координація діяльності головних управлінь Держпродспоживслужби в областях та в м. Києві (далі – головні управління) та державних фітосанітарних лабораторій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби (далі – бюджетні установи), з питань, що належать до компетенції Департаменту.

2.4. Забезпечення проведення державного нагляду (контролю), що здійснюється головними управліннями:

2.4.1. У сфері карантину рослин.

2.4.2. У сфері захисту рослин.

2.4.3. У сфері охорони прав на сорти рослин.

2.4.4. У сфері насінництва та розсадництва.

2.4.5. За якістю зерна та продуктів його переробки.

2.4.6. За додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на

підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

2.5. Забезпечення оформлення та видачі підтверджень на ввезення в Україну зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не внесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, для селекційних, дослідних робіт і експонування та вивезення з України зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не внесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

2.6. Організація в межах повноважень виконання актів законодавства, здійснення систематичного контролю за їх реалізацією, узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Департаменту, розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства.

2.7. Здійснення інших завдань, визначених законодавством.

3. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ДЕПАРТАМЕНТУ

3.1. У сфері карантину рослин:

3.1.1. Забезпечення проведення державного контролю відповідно до Закону України «Про карантин рослин», державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері карантину рослин.

3.1.2. Координація діяльності головних управлінь для забезпечення здійснення державного контролю відповідно до Закону України «Про карантин рослин» щодо:

- виявлення, локалізації і ліквідації регульованих шкідливих організмів;
- запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів на території України;
- дотримання карантинного режиму і проведення заходів з карантину рослин при вирощуванні, заготовлі, вивезенні, ввезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні об'єктів регульовання;
- виконання фітосанітарних заходів.

3.1.3. Здійснення координації моніторингу, виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів в Україні.

3.1.4. Координація роботи головних управлінь та бюджетних установ з метою підготовки відповідей на запити національних організацій захисту рослин інших країн щодо порушень фітосанітарних вимог країн-імпортерів та/або підтвердження фактів видачі фітосанітарних сертифікатів та фітосанітарних сертифікатів на реекспорт, що супроводжували вантажі, які експортувались з України.

3.1.5. Налання відповідей на запити національних організацій захисту рослин інших країн щодо отриманих нотифікацій про невідповідність фітосанітарним заходам об'єктів регулювання, відповідно до Міжнародного стандарту з фітосанітарних заходів № 13, видачі фітосанітарних сертифікатів та фітосанітарних сертифікатів на реекспорт на вантажі з об'єктами регулювання, які експортувались з України.

3.1.6. Підготовка проектів відповідей на запити стосовно фітосанітарних заходів.

3.1.7. Формування та надання необхідної інформації на запити національних організацій захисту рослин інших країн для проведення оцінки фітосанітарного ризику та перегляду фітосанітарних заходів з метою експорту об'єктів регулювання з України.

3.1.8. Координація здійснення вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів).

3.1.9. Забезпечення виконання фітосанітарних вимог країн-партнерів в міжнародній торгівлі.

3.1.10. Проведення спеціальних досліджень спільно з національними організаціями з карантину та захисту рослин інших країн щодо оцінки відповідності (невідповідності) об'єктів регулювання фітосанітарним правилам.

3.1.11. Координація здійснення контролю за проведенням фумігації особами об'єктів регулювання, які переміщуються через державний кордон України та/або кордони карантинних зон.

3.1.12. Розробка та/або перегляд фітосанітарних заходів.

3.1.13. Підготовка подання до Кабінету Міністрів України про запровадження або скасування карантинного режиму.

3.1.14. Вивчення видового складу, біології та екології регульованих шкідливих організмів, розробка прогнозу їх поширення з метою запобігання занесенню та/або поширенню.

3.1.15. Ведення баз даних та інформування громадськості та заинтересованих партнерів про виявлення, наявність, поширення, локалізацію та за необхідності ліквідацію регульованих шкідливих організмів, в тому числі шляхом оприлюднення відповідних інформаційних матеріалів на вебпорталі Держпродспоживслужби.

3.1.16. Підготовка проекту переліку регульованих шкідливих організмів.

3.1.17. Підготовка проекту переліку об'єктів регулювання.

3.1.18. Забезпечення публікації у вільному доступі на вебпорталі Держпродспоживслужби інформації про розроблені та/або переглянуті фітосанітарні заходи та фітосанітарні заходи країн призначення, результатів аналізу ризику, розпоряджень (рішень) про запровадження або скасування карантинних режимів, у тому числі переліку територій, на яких запроваджено карантинні режими, а також переліку регульованих шкідливих організмів, відповідно до Закону України «Про карантин рослин».

3.1.19. Забезпечення проведення аналізу фітосанітарних ризиків шкідливих організмів відповідно до вимог законодавства у сфері карантину рослин, положень міжнародних стандартів з фітосанітарних заходів (МСФЗ) та стандартів Європейської і Середземноморської організації захисту рослин (ЄОЗР) (за необхідності). Встановлення на підставі результатів аналізу фітосанітарних ризиків доцільності перегляду фітосанітарних заходів, перегляду чи доповнення переліку регульованих шкідливих організмів.

3.1.20. Забезпечення проведення аналізу ризиків об'єктів регулювання (за необхідності).

3.1.21. Аналіз інформації щодо запровадження або скасування карантинних режимів, а також територій, на яких діють карантинні обмеження.

3.1.22. Підготовка щорічного Огляду поширення карантинних організмів в Україні та оприлюднення його на вебпорталі Держпродспоживслужби.

3.1.23. Реєстрація осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання, в тому числі реєстрація осіб, здійснюють господарську діяльність з виробництва та маркування дерев'яного пакувального матеріалу.

3.1.24. Надання пропозицій щодо удосконалення інформаційної (автоматизованої) системи «Інформаційна система підтримки проведення інспекційних заходів фітосанітарних інспекцій» (PHIS) та адміністрування PHIS, в межах компетенції.

3.1.25. Здійснення інших повноважень, передбачених Законом України «Про карантин рослин».

3.2. У сфері захисту рослин:

3.2.1. Забезпечення проведення державного контролю відповідно до Закону України «Про захист рослин», державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері захисту рослин, торгівлі та застосування засобів захисту рослин.

3.2.2. Організація обстежень сільськогосподарських та інших угідь, посівів, насаджень, рослинності закритого ґрунту, розробка прогнозів, виявлення і своєчасне інформування про наявність і розвиток шкідників та хвороб рослин, а також бур'янів.

3.2.3. Ведення балансу потреб у засобах захисту рослин.

3.2.4. Координація діяльності головних управлінь Держпродспоживслужби щодо:

- проведення підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана із захистом рослин, систематичних обстежень угідь, посівів, насаджень, рослинності закритого ґрунту, а також продукції рослинного походження на заселеність та зараження їх шкідливими організмами;

- запобігання масовому розмноженню та поширенню шкідливих організмів.

- проведення навчання осіб, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням, торгівлею пестицидами.

3.2.5. Своєчасне здійснення рекомендованих заходів щодо захисту рослин, додержання підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами встановлених регламентів застосування засобів захисту рослин.

3.2.6. Підготовка подання до Кабінету Міністрів України про запровадження або скасування особливого режиму захисту рослин.

3.2.7. Своєчасне проведення профілактичних та винищувальних заходів щодо боротьби з шкідниками у місцях зберігання запасів продукції рослинного походження.

3.2.8. Актуалізація (у разі необхідності) інтегрованої системи захисту рослин.

3.2.9. Здійснення державного контролю за своєчасним проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами заходів щодо захисту рослин, додержанням регламентів застосування засобів захисту рослин.

3.2.10. Організація проведення фітосанітарної діагностики та нагляду за розвитком, поширенням і шкодочинністю шкідливих організмів.

3.2.11. Організація розроблення регіональних цільових програм захисту рослин.

3.2.12. Участь у впровадженні у практику захисту рослин досягнень науки, техніки та екологічно безпечних для людини і довкілля методів та заходів щодо захисту рослин.

3.2.13. Здійснення державного контролю за відповідністю встановленим законодавством вимогам щодо якості засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів, які завозяться в Україну, а також за додержанням регламентів їх застосування.

3.3. У сфері насінництва та розсадництва:

3.3.1. Забезпечення проведення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері насінництва та розсадництва.

3.3.2. Забезпечення проведення державного контролю відповідно до Закону України «Про насіння і садивний матеріал», щодо обігу насіння і садивного матеріалу на території України.

3.3.3. Видача підтвердень на ввезення в Україну зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не внесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, для селекційних, дослідних робіт і експонування та вивезення з України зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не внесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (далі – підтвердження).

3.3.4. Забезпечення внесення виданих підтвердень або рішень про обґрунтовану відмову у видачі підтвердень до єдиного державного інформаційного вебпорталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» у формі електронних документів.

3.3.5. Підготовка проектів відповідей на запити стосовно ввезення та вивезення не зареєстрованого в Україні насіння та садивного матеріалу на територію України.

3.3.6. Підготовка проекту звернення до національного органу України з акредитації з письмовим умотивованим клопотанням щодо розгляду питання про тимчасове зупинення дії або скасування атестата про акредитацію органу з оцінки відповідності та притягнення органу з оцінки відповідності до відповідальності за порушення вимог законодавства.

3.3.7. Підготовка проекту звернення до Міністерства аграрної політики та продовольства України, з письмовим умотивованим клопотанням щодо розгляду питання про скасування свідоцтв аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів).

3.3.8. Здійснення інших повноважень, визначених Законом України «Про насіння і садивний матеріал».

3.4. У сфері охорони прав на сорти рослин:

3.4.1. Забезпечення проведення державного нагляду (контролю) відповідно до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» за дотриманням вимог законодавства у сфері охорони прав на сорти рослин, щодо:

- дотримання юридичними та фізичними особами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин у сфері виробництва, використання, зберігання, реалізації та розмноження сортів рослин;

- ведення первинного насінництва власниками майнових прав інтелектуальної власності та підтримувачами сортів рослин;

- розгляд заявки на сорт і проведенням кваліфікаційної експертизи сорту;

- ввезення в Україну садивного матеріалу (насіння) незареєстрованих в Україні сортів рослин.

3.4.2. Здійснення інших повноважень, визначених Законом України «Про охорону прав на сорти рослин».

3.5. За якістю зерна та продуктів його переробки:

3.5.1. Забезпечення проведення державного контролю відповідно до Закону України «Про зерно та ринок зерна в Україні», щодо:

- за дотриманням зерновими складами регламенту зберігання зерна та продуктів його переробки у процесі зберігання зерна та продуктів його переробки;

- за якістю зерна та продуктів його переробки;

- проведення експертизи зерна та продуктів його переробки, а також прийняття висновків щодо можливості їх подальшого використання або знищення.

3.6. Відповідно до Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» забезпечення організації та здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

3.7. Аналіз та узагальнення інформації, яка надходить від головних управлінь та бюджетних установ щодо реалізації державної політики в сферах карантину та захисту рослин, державного нагляду (контролю) у сferах охорони прав на сорти рослин, насінництва та розсадництва, за додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності, якості зерна та продуктів його переробки (в межах компетенції).

3.8. Ведення реєстрів встановлених законодавством, що належать до компетенції Департаменту.

3.9. Організація в межах повноважень виконання актів законодавства, здійснення систематичного контролю за їх реалізацією, узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Департаменту, розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства.

3.10. Здійснення інших функцій за дорученням керівництва Держпродспоживслужби відповідно до законодавства в межах компетенції Департаменту.

4. ПРАВА ДЕПАРТАМЕНТУ

Департамент має право:

4.1. Взаємодіяти з питань, що належать до його компетенції, із структурними підрозділами апарату Держпродспоживслужби, її територіальними органами, підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби (далі – підпорядковані організації), державними органами та органами місцевого самоврядування, іншими підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами.

4.2. Одержанувати у встановленому законодавством порядку від посадових осіб та іншого персоналу апарату Держпродспоживслужби, її територіальних органів, а також підпорядкованих організацій інформацію, матеріали та пояснення (у тому числі письмові), необхідні для здійснення покладених на нього завдань.

4.3. Брати участь у конференціях, семінарах, нарадах та інших заходах з питань, що належать до компетенції Департаменту.

4.4. Організовувати проведення семінарів, нарад та інших заходів з питань, що належать до його компетенції в апараті Держпродспоживслужби, її територіальних органах та підпорядкованих організаціях.

4.5. За дорученням Голови Держпродспоживслужби представляти державний орган в інших органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях з питань, що належать до його компетенції.

4.6. Брати участь у проведенні навчання та підвищення кваліфікації (курсів/семінарів/тренінгів) за напрямками, що належать до компетенції Департаменту.

4.7. За дорученням керівництва Держпродспоживслужби представляти Україну у міжнародних організаціях відповідно до встановленого законом порядку.

4.8. Користуватись загальнодоступними інформаційними базами даних державних органів, міжнародних організацій у сferах карантину та захисту рослин, насінництва, розсадництва та охорони прав на сорти рослин, за додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на

підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності, якості зерна та іншими технічними засобами.

4.9. Має право на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

4.10. Безперешкодного доступу у межах повноважень, передбачених законом, до потужностей та інших об'єктів державного нагляду (контролю).

4.11. Інші права, визначені Митним кодексом України, законами України «Про карантин рослин», «Про захист рослин», «Про пестициди і агрохімікати», «Про насіння і садивний матеріал», «Про охорону прав на сорти рослин», «Про зерно та ринок зерна в Україні», «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про адміністративні послуги», «Про адміністративну процедуру».

5. КЕРІВНИЦТВО ДЕПАРТАМЕНТУ

5.1. Департамент очолює директор Департаменту, який за посадою є заступником Головного державного фітосанітарного інспектора України та призначається на посаду і звільняється з посади в порядку, встановленому Законом України «Про державну службу».

5.2. На посаду директора Департаменту призначається особа, вільно володіє державною мовою та здобула ступінь вищої освіти не нижче магістра, за спеціальністю у галузі знань «Аграрні науки та продовольство», з досвідом роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвідом служби в органах місцевого самоврядування, або досвідом роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності не менше двох років.

5.3. Директор Департаменту:

5.3.1. Організовує планування роботи Департаменту та забезпечує своєчасність і повноту виконання його завдань та функцій.

5.3.2. Вносить Голові Держпродспоживслужби пропозиції щодо штатної чисельності, структури та штатного розпису Департаменту, заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників Департаменту.

5.3.3. Забезпечує планування навчання персоналу Департаменту.

5.3.4. Організовує та проводить наради, семінари, конференції, робочі групи та інші заходи з питань, що належать до компетенції Департаменту.

5.3.5. Визначає завдання і ключові показники для своїх підлеглих у грудні поточного року, що передує звітному, або протягом десяти робочих днів після призначення (переведення) на посаду; проводить моніторинг їх виконання; організовує та забезпечує визначення результатів виконання завдань державних службовців Департаменту.

5.3.6. Організовує роботу щодо дотримання правил внутрішнього службового розпорядку.

5.3.7. Визначає пріоритети роботи Департаменту та шляхи виконання покладених на нього завдань.

5.3.8. За дорученням керівництва Держпродспоживслужби представляє інтереси Держпродспоживслужби з питань, що належать до його компетенції, в органах державної влади та місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях, в тому числі і міжнародних.

5.3.9. За дорученням Голови Держпродспоживслужби представляє Україну у відповідних міжнародних організаціях та їх спеціалізованих органах з питань, що належать до компетенції Департаменту.

5.3.10. Затверджує плани навчань спеціалістів управління фітосанітарної безпеки головних управлінь.

5.4. У період тимчасової відсутності директора Департаменту (відпустка, відрядження, тимчасова непрацездатність тощо) його обов'язки виконує заступник директора Департаменту – начальник відділу фітосанітарного захисту; у випадку відсутності директора Департаменту, а також заступника директора Департаменту – начальника відділу фітосанітарного захисту обов'язки директора Департаменту виконує заступник директора Департаменту – начальник відділу контролю у сферах насінництва, розсадництва та охорони прав на сорти рослин.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Працівники Департаменту несуть відповідальність згідно з чинним законодавством, у тому числі персональну відповідальність за:

невиконання або неналежне виконання покладених на них цим Положенням та посадовими інструкціями обов'язків;

недотримання вимог антикорупційного законодавства;

розголошення відомостей про діяльність Держпродспоживслужби та її територіальних органів, що є державною та службовою таємницею, або інформації, розповсюдження якої обмежується вимогами Закону України «Про захист персональних даних»;

недотримання Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджених наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158, Правил внутрішнього службового розпорядку, Правил протипожежної охорони, технічної безпеки та виробничої санітарії;

ненадання або надання недостовірної інформації, відомостей та інших матеріалів відповідно до функціональних обов'язків;

неefективне використання програмного забезпечення та неналежне зберігання техніки, що перебуває в їх користуванні.

7. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ТА ЗВ'ЯЗКИ ДЕПАРТАМЕНТУ

Департамент під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими самостійними структурними підрозділами апарату Держпродспоживслужби, її територіальними органами, підпорядкованими організаціями з питань, що належать до компетенції Департаменту, державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також з підприємствами, установами та організаціями.

**Директор Департаменту
фітосанітарної безпеки
та контролю в рослинництві**

Андрій ЧЕЛОМБІТКО